

Research Paper

Designing a Safety Management Model for Student Sports Events

K. Shiralipour¹, S. Amirnejad², M. Sanaei³

1. Department of Sports Management, Ayatollah Amoli Branch, Islamic Azad University, Amol, Iran

2. Assistant Professor, University of Art, Tehran, Iran (Corresponding Author)

3. Assistant Professor, Department of Sports Management, Chalous Branch, Islamic Azad University, Chalous, Iran

Received: 2021/12/06

Accepted: 2022/05/15

Abstract

This study is an attempt to design a safety management model for Iranian student sports events using the grounded theory. The statistical population of this study included 17 experts familiar with the field of safety and sports management purposefully selected for unstructured interviews and the data was analyzed simultaneously using a set of open, selective and theoretical coding. The results showed that the expertise management of the safety process was selected as the central category while competence and expertise in safety culture, professional obligations and responsibilities, directives and instructions, management and planning, proper management of human resources utilization, attitude towards students' sports development, medical and emergency services, physical and mental fitness, status of sports equipment, health and hygiene management, as well as standardization of sports facilities and spaces were determined as the other categories in the safety management of student sports events. Based on this model, the role of different categories in the safety management of student sports events is recommended to be considered to prevent problems and accidents. Special attention should be paid to many factors to prevent problems and accidents, promote safety culture, planning and management.

Keywords: Student Sports, Safety, Management, Sports Events

1. Email: Kazemshiralipoor@gmail.com

2. Email: s.amirnejad@art.ac.ir

3. Email: sanaie_ms@iauc.ac.ir

Extended Abstract

Background and Purpose

Educative sport is the essential part of school official schedule that is counted as method and base of sport pyramid with the purpose of entering the student society, as one of the effective movements in health development and expansion of active life style and respect to different languages and nations (1). Today, planning and organizing activities with base of danger management is considered to safety management process like sport competition (3); planners of sport activities should consider not only the athletes security in facing with dangers mentioned, but they should produce the suitable pattern of all factors related to security. Because there are many factors that affect these issues (2). This study wants to show the designing of security management model of student sport events with identifying different agents in security management.

Methodology

The method of this project is based on the grounded theory and Glazer approach method. Therefore, . This study ia an applied, qualitative research. According to the grounded theory, data are collected using interview. In this project, interviewees included security staff of sport events in schools, school's coaches and sport management experts in education ministry, sport ministry, universities, and students sport federation. This study used the purposive sampling method. Sampling is continued to theoretical saturation and finally in this project, the opinions of 17 experts are collected during interview.. Referring to extracted elementary codes, the stability or reexam of interviews in this project is equals to 0.85. Information of intended data is collected with library methods, in second part and in first part with process of project subject.

According to qualitative interviews, experts do their analysis of qualitative projects, coincident with interviews and their analysis and codification. Then data is summarized, proposed and calculated until the final list of effective factors are identified. Safety management of sport events in codes and data production, from interviews, is done in three processes. Selective, basic and free codification. For development of theoretical model of safety management in student sport events, researcher s movement is between basic and free codification, in continuous and meaningful way and during data analysis. Basic and free codes process are continued until specifying effective factors. Further, minor and basic topics and their connection are integrated until final safety management of student sport events are designed finally.

Findings

The process of spiritual – immaterial, material fitness appearance, space safety and sport facility, social and individual health management and planning are specified according to interviews texts, codes, meanings and topics. In this project, different concepts and categories are produced based on qualitative data from interviews.

Some categories plan safe activities and some plan safe situation in safety model. 299 free codes are produced from interviews and 75 free codes from articles and projects. After free coding stage, with analyzing data and opposing free codes in many times, in different aspects, free codes are integrated in abstract concept and free codes are classified in 21 concepts, which has 10 topics including management and planning (with 5 secondary topics), healthy base (with 3 minor topics), management of equipment and places (with 5 minor topics), emergency services (with 4 minor topics), human resources management (with 3 minor topics), physical and immaterial needs (with 4 minor topics), immaterial and physical condition (with 2 minor topics), using new achievement (with 3 minor topics), ministry instructions (with 3 minor topics) are extracted in implicit way. Results show that specialized management of safety process is determined as basic, competence and expert knowledge of security culture, professional commitment and possibilities, circulars and instructions, management and planning, correct management of using human resources, student sport improvement attitude, emergency and medical services, spiritual and physical condition, sport equipment, cleanliness and health management, sport facilities and spaces, and these are effective factors in safety management model of students sport events.

Discussion

This model suggests topics that are extracted from this project, are considered in safety management of student sport event, for preventing some events. It seems unsafe behavior can be reduced, with use of identified topic method. Using technical and specialized training and the way of using spaces and equipment and internalization of safety culture, and using safety instructions can have more efficiency. Use of sport spaces, argon engineering, health situation and environment and also using update techniques, medical services, and individuals' equipment are noticed and with obtaining safe situation with safety acts, we can observe the safe student sport event. Many factors need specific attention for preventing some events, safety culture promotion, planning and safety management in student sport event.

References

1. Choi, S. M., Sum, K. W. R., Leung, F. L. E., Ha, S. C. A., Sit, C., & Yeung, K. H. (2021). Predictors of physical activity levels in university physical education implementing sport education. *Journal of Sports Science & Medicine*, 20(3), 516.
2. Mahdinia, M., Arsanjang, S., Sadeghi, A., Malakouti, J., & Karimi, A. (2016). Development and validation of a questionnaire for safety behavior assessment. *Iran Occup Health*, 13(2), 92-102. (Persian)
3. Porsanger, L., & Sandseter, E. B. H. (2021). Risk and safety management in physical education: Teachers' perceptions. *Education Sciences*, 11(7), 321.

طراحی مدل مدیریت ایمنی در رویدادهای ورزش دانش آموزی

کاظم شیرالی پور^۱، سعید امیرنژاد^۲، محمد سنایی^۳

۱. گروه مدیریت ورزشی، واحد آیت الله آملی، دانشگاه آزاد اسلامی، آمل، ایران

۲. استادیار، دانشگاه هنر، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

۳. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۲/۲۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۱۵

چکیده

هدف پژوهش حاضر، طراحی الگوی مدیریت ایمنی در رویدادهای ورزش دانش آموزی ایران بود. روش این تحقیق، کیفی براساس رویکرد داده بنیاد به شیوه ره یافت گلپزری بود. جامعه آماری پژوهش، ۱۷ نفر از خبرگان آشنا با حوزه ایمنی رویدادهای ورزشی، ورزش مدارس و متخصصان مدیریت ورزشی بودند که برای مصاحبه های بدون ساختار تا رسیدن به اشباع نظری به شیوه هدفمند انتخاب شدند. داده ها به صورت همزمان با استفاده از مجموعه ای از کدگذاری های باز، محوری و انتخابی تجزیه و تحلیل شد. روایی مصاحبه ها به تأیید اساتید راهنما رسید و پایایی ۰/۸۵ محاسبه شد. نتایج نشان داد، مدیریت تخصصی فرایند ایمنی به عنوان مقوله محوری و شایستگی و تخصص فرهنگ ایمنی، تعهدات حرفه ای و مسئولیت ها، بخشنامه ها و دستورالعمل ها، مدیریت و برنامه ریزی، مدیریت صحیح به کارگیری منابع انسانی، نگرش توسعه ورزش دانش آموزی، خدمات پزشکی و اورژانسی، وضعیت آمادگی جسمانی و روانی، تجهیزات ورزشی، مدیریت بهداشت و نظافت، استانداردها و فضاها و امکانات ورزشی به عنوان مقولات تأثیرگذار در الگوی مدیریت ایمنی رویدادهای ورزش دانش آموزی تعیین شدند. براساس این مدل، پیشنهاد می شود که مقوله های مختلف مستخرج از این پژوهش در مدیریت ایمنی رویدادهای ورزش دانش آموزی برای پیشگیری از حوادث مدنظر قرار گیرد. همچنین توجه ویژه به بسیاری از عوامل به منظور پیشگیری از بروز حوادث، ترویج فرهنگ ایمنی، برنامه ریزی و مدیریت ایمنی در رویدادهای ورزشی دانش آموزی اعمال شود.

واژگان کلیدی: ورزش دانش آموزی، ایمنی، مدیریت، رویدادهای ورزشی.

1. Email: Kazemshiralipoor@gmail.com

2. Email: s.amirnejad@art.ac.ir

3. Email: sanaie_ms@iauc.ac.ir

مقدمه

ورزش، پدیده اجتماعی-فرهنگی است که پیوندی پویا با مجموعه نهادهای اجتماعی دارد و باید به‌عنوان بخشی از نیازهای ساختاری انسان مدنظر افراد جامعه باشد (فرقانی اوزرودی و نیکخوامیری، ۱۳۹۷، ۲۵). این پدیده اجتماعی، نیروهای پویایی را در بر می‌گیرد که در کنش متقابل با یکدیگر می‌توانند عناصر موجود در ساختارهای فرهنگی و اجتماعی را تقویت کنند یا آن‌ها را به شکل تازه‌ای درآورند (کارگر و همکاران، ۱۳۹۷، ۱۵۸). گسترش روزافزون ورزش سبب شده است که مرزهای جغرافیایی، نژادی، قومی، سیاسی و عقیدتی در نگاه همه ورزشکاران یکسان جلوه نماید که ورزش دانش‌آموزی نیز از این مقوله مستثنا نیست (دستگردی و همکاران، ۱۳۹۹، ۱۹۰).

ورزش تربیتی بخش ضروری از برنامه رسمی درسی مدارس است (پوت^۱ و همکاران، ۲۰۱۸، ۲۴۸) که به‌عنوان قاعده و زیربنای هرم ورزش، با هدف قرار دادن جامعه دانش‌آموزی، یکی از جنبش‌های تأثیرگذار بر توسعه سلامت و گسترش سبک زندگی فعال و احترام به قومیت‌ها و زبان‌های مختلف به شمار می‌آید (چوی^۲ و همکاران، ۲۰۲۱، ۵۱۶). این رویکرد کارآمد، برای افزایش فعالیت جسمانی، رشد توانمندی‌های عاطفی، اخلاقی و تحصیلی دانش‌آموزان از طریق فعالیت‌ها و رویدادهای ورزشی در یک محیط حمایتی با زیرساخت‌ها و امکانات امن و راحت است. در مجامع سیاسی، رسانه‌ها و محیط‌های علمی، مطالعات انجام‌گرفته در زمینه ورزش دانش‌آموزی و ظرفیت ورزش مدارس برای حل مشکلات متعدد اجتماعی، روان‌شناختی و آموزشی دانش‌آموزان تردیدی وجود ندارد (سیدنتاپ^۳ و همکاران، ۲۰۱۹، ۵۴). گسترش ورزش در اقصای مختلف، به‌ویژه در جامعه دانش‌آموزان یکی از استراتژی‌های کاربردی در جهت توسعه ورزش همگانی است که ضامن سلامت جسمی، روحی، عاطفی و کم‌کردن تنش‌های اجتماعی دانش‌آموزان و از سوی دیگر، توسعه ورزش قهرمانی در ورزش دانش‌آموزی و تیم‌های ملی پایه در هر کشوری است (بیلی^۴، ۲۰۱۸، ۵۳؛ چادهری^۵، ۲۰۱۹، ۳۹)؛ بنابراین هدف از برنامه توسعه ورزش دانش‌آموزی، افزایش مشارکت در ورزش، شناسایی و توسعه استعدادها و ورزشی، ترویج فرهنگ سبک زندگی سالم و فعال و تقویت انسجام اجتماعی در بین دانش‌آموزان و به‌تبع آن در جامعه است (راو^۶ و همکاران، ۲۰۱۵، ۳).

1. Pot
2. Choi
3. Siedentop
4. Bailey
5. Chaudhary
6. Raw

از سوی دیگر، اساسی‌ترین و بنیادی‌ترین عامل مؤثر در رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی و سیاسی هر کشور، آموزش و پرورش است و رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی هر کشور نیز به نوبه خود امکان آموزش و پرورش بیشتر، کیفی‌تر و فراگیرتر را فراهم می‌کند (باستانی‌پورمقدم و همکاران، ۱۳۹۹، ۳۱۳)؛ به این دلیل، ورزش تربیتی و آموزشی جایگاه ویژه‌ای در نظام تعلیم و تربیت رسمی دارد و مدنظر سیاست‌های کلان کشور قرار دارد (راسخ و همکاران، ۱۳۹۷، ۱۹). حمایت از توسعه فضاهای و تجهیزات آموزشی، تربیتی، فرهنگی و هنری و ورزشی از وظایف سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک (شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۹، ۳) در موازات با راهبردهای عملی وزارت آموزش و پرورش است. توسعه تربیت‌بدنی و ورزش به‌عنوان زمینه‌ساز تأمین و تربیت نیروی انسانی سالم و تندرست، بخشی از برنامه‌های توسعه ملی به شمار می‌آید (حسین پور و همکاران، ۱۳۹۸، ۱۰۹) و در سیاست-گذاری‌های کلان سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ و در برنامه‌های پنج‌ساله توسعه کشور، مدنظر قرار گرفته است. همچنین در اسناد بالادستی وزارت آموزش و پرورش، هم در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و هم در برنامه درسی ملی، درس تربیت‌بدنی در کنار تربیت دینی، عقلانی و عاطفی-اجتماعی مدنظر قرار گرفته و بر اهمیت توسعه ورزش مدارس تأکید شده است (میرزایی کالار و همکاران، ۱۳۹۵، ۳).

امروزه در برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی فعالیت‌ها با محوریت مدیریت خطر همانند رقابت‌های ورزشی، توجه به‌سوی فرایند مدیریت ایمنی^۱ است (پوساتگر و ساندسترا^۲، ۲۰۲۱، ۳۲۱). نگرش ایمن مفهومی فردی و بازتاب احساسات و باورهایی است که فرد درباره سیاست‌ها و روش‌های ایمنی دارد؛ به بیان دیگر، تمایل افراد به ایمن‌بودن به‌عنوان نگرش ایمنی یاد می‌شود و عامل بازدارنده مهمی در پیشگیری از بروز حوادث است و ارتباط مثبت و معناداری بین نگرش ایمنی و رفتار ایمن وجود دارد (رودگرنژاد، ۱۳۹۸، ۱۲۱). آگاهی از ایمنی نیز نشان‌دهنده ادراک افراد از خطر در محل کار و فعالیت است (خاکپور و سمیعی زفرقندی، ۱۳۹۴، ۲۷). دلیل این مسئله حضور تعداد زیادی از اقشار مختلف در فضاهای ورزشی، دغدغه‌های والدین از دوری فرزندان، دغدغه‌های ناشی از خطرات رفت‌وآمد با وسایل حمل‌ونقل عمومی، بهداشت، بهینه‌بودن امکانات و اعتماد به نیروهای انسانی اعم از مربی و سرپرست تا داور و عوامل اجرایی است که اهمیت تمهیدات مدیریت ایمنی را بیش‌ازپیش نمایان می‌کند (آبرنتی و مک آتوالی^۳، ۲۰۰۳، ۳۵۶؛ جان بزرگی و همکاران، ۱۳۸۹، ۲۵۳).

1. Process Safety Management
2. Porsanger & Sandseter
3. Abernethy & MacAuley

کارآمدترین شیوه جلوگیری از وقوع حوادث در ورزش، از بین بردن شرایط بالقوه خطر و رعایت اصول ایمنی است (حسین پور و همکاران، ۱۳۹۷، ۱۰۹). رعایت اصول ایمنی به معنای به حداقل رساندن ریسک خطرانی است که در ورزش وجود دارد. برای جلوگیری از حوادث لازم است تمامی ریسک‌های مختلف در فرایند کار، شناسایی شود و با ارزیابی دقیق و درست به کنترل آن‌ها اقدام شده تا از تکرار حوادث جلوگیری شود (کیم^۱ و همکاران، ۲۰۱۶، ۵۴۹؛ لی^۲ و همکاران، ۲۰۱۸، ۹۴). اصولاً در پرداختن به ورزش، اگر اصول ایمنی در آن رعایت نشود، حوادث و مشکلات جبران‌ناپذیری را به بار خواهد آورد. ایمنی ورزشکاران در زمان پرداختن به ورزش یکی از مهم‌ترین عوامل کیفیت مطلوب در توسعه و رشد فعالیت‌های ورزشی است (فورد و تتریک^۳، ۲۰۰۸، ۱۴۷۶). امکانات ورزشی نقش مهمی در مدیریت ایمنی مسابقات و موفقیت ورزشکاران دارد. در آموزش و پرورش کشورهای توسعه‌یافته دنیا، دانش‌آموزان به‌عنوان مهره‌های ورزشی و قهرمانان آینده دیده می‌شوند (پورسانگر و ماگنوسن^۴، ۲۰۲۱، ۷۶). برای رسیدن به این هدف، بیشترین امکان ورزشی در اختیار مدارس قرار دارد و با تخصیص بودجه‌های مناسب و تنوع در رشته‌های مختلف ورزشی، قهرمانان آینده خود را آماده‌مدال-آوری در المپیک و میدان‌های جهانی می‌کنند (علیزاده و همکاران، ۲۰۱۷، ۵۹).

بروز حوادث و آسیب‌های جسمانی، روحی و روانی برای ورزشکاران در محیط‌های ورزشی اهمیت مدیریت ایمنی رویداد را دوچندان می‌کند و حوادث متعددی سالانه در محیط‌های ورزشی اتفاق می‌افتد (اسکندی و همکاران، ۱۳۹۶، ۱۷). این‌گونه حوادث می‌تواند دلایل متفاوتی مانند طراحی ضعیف و کیفیت نامناسب اماکن و تجهیزات ورزشی، فقدان آمادگی جسمانی بازیکنان، آگاهی نداشتن برخی مربیان از انواع آسیب‌ها، ضعف مهارتی و... داشته باشد (پورسانگر، ۲۰۲۱، ۳). این حوادث اغلب سبب بروز اتفاق‌های ناگوار و آسیب‌دیدگی افراد و درنهایت موجب درگیری قضایی، فضای روانی منفی بر ورزش، کاهش انگیزه ورزشکاران مبتدی، کاهش توانایی ورزشکاران حرفه‌ای و محرومیت از ادامه فعالیت ورزشی از دست دادن نیروی انسانی، رنج مصدوم و خانواده، کاهش بهره‌وری، پرداخت هزینه‌های سنگین به‌عنوان خسارت و سایر هزینه‌ها می‌شود (گانگ^۵، ۲۰۲۱، ۲) که علاوه بر هزینه‌های اقتصادی مرتبط با سلامتی، هزینه‌های روان‌شناختی بسیار جدی بر ورزشکاران و خانواده به‌طور خاص

1. Kim
2. Lee
3. Ford & Tetrack
4. Porsanger & Magnussen
5. Gang

و کل جامعه به طور عام تحمیل می کنند (مهدی‌نیا و همکاران، ۲۰۱۶، ۹۴). درباره ایمنی در مدیریت رویداد ورزشی، حبیب‌نیا رمی و همکاران (۱۳۹۵) از موانع و مشکلاتی مانند نبود اطلاع‌رسانی و برنامه‌ریزی صحیح از سطح وزارتخانه تا ادارات، رعایت‌نشدن نکات ایمنی و فضای مناسب برای برگزاری المپیاد و ناآگاهی از اهداف و همکاری‌نکردن عوامل برگزارکننده در اجرای طرح المپیاد درون مدرسه‌های نام بردند. کارگر و همکاران (۱۳۹۶) عوامل مؤثر بر ایمنی و امنیت رویدادهای ورزشی را به پنج حوزه زیرساخت‌ها، فناوری، رسانه‌ها و تبلیغات، منابع انسانی و اقدامات فرهنگی تقسیم‌بندی کردند. حسین‌پور و همکاران (۱۳۹۷) دوازده مقوله عمده شامل مدیریت حرفه‌ای و متعهدانه، فرهنگ سازمانی، شایستگی و صلاحیت تخصصی، ضوابط و دستورالعمل‌های ایمنی، الزامات قانونی و اخلاقی، رعایت اصول بهداشتی، رویکرد مثبت به محیط‌زیست، ویژگی‌های جسمی، روانی و تجهیزات فردی، مهندسی انسانی (ارگونومی) فضا، اماکن و تجهیزات استاندارد، اقدامات پزشکی و به‌کارگیری فناوری-های روز را به‌عنوان عوامل ایمنی در ورزش بیان کردند. در پژوهشی در استرالیا، ویتج و همکاران (۲۰۰۶) بیان کردند که ۹۴ درصد از والدین طبقات اقتصادی-اجتماعی مختلف ملبورن درباره بازی فرزندانیشان و علت انتخاب آن ذکر کردند که ایمنی، مهم‌ترین علت انتخاب بازی برای فرزندانیشان بوده است. یواستایف و یواستایف^۲ (۲۰۱۴) درباره بررسی خطرات فعالیت‌های ورزشی در کشور روسیه بیان کردند که در همه جنبه‌ها احتمال خطر، اهمیت سطح خطر و مشخصات فنی خطر مدنظر است؛ بنابراین برای تجزیه و تحلیل دقیق از خطرات ذاتی در محیط‌های ورزشی توجه به بسیاری از عوامل ضروری است. قهرمانی و فضلی (۲۰۱۷) بیان کردند، تعدادی از متخصصان ایمنی بر این باورند که تمام حوادث به‌علت نگرش ضعیف و منفی افراد اتفاق می‌افتد. تلاش برای به دست آوردن ایمنی در ورزش یکی از اعمال کلیدی است و توجه به اصول ایمنی و پیشگیری از حوادث ناشی از فعالیت‌های ورزشی باید از اولویت بالایی در همه جوامع به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه برخوردار باشد. بنابراین حفظ و مراقبت از افراد ورزشکار چه به لحاظ توجه به سرمایه انسانی و چه از حیث جلوگیری از اتلاف منابع مادی از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است (یواستایف و یواستایف، ۲۰۱۴، ۷۵). برنامه‌ریزان و دست‌اندرکاران فعالیت‌های ورزشی نه‌تنها به‌علت ملاحظات مذکور باید بحث ایمنی ورزشکاران در برابر خطر را جدی بگیرند، بلکه به لحاظ آموزشی نیز باید الگوهای مناسبی از تمامی مؤلفه‌های مرتبط با ایمنی ارائه کنند؛ زیرا عوامل متعددی در این زمینه مؤثرند (مهدی‌نیا و همکاران،

1. Veitch

2. Yevstafyev & Yevstafyev

۲۰۱۶). در تمامی تحقیقاتی که درباره ایمنی ورزش انجام شده‌اند، عوامل سخت‌افزاری همانند زمین ورزش، فضا و مکان، سکوها و نحوه دسترسی بررسی شده‌اند و از سایر عوامل که سهم بیشتری در این زمینه دارند، چشم‌پوشی شده است. از بین سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور، معاونت تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش به‌عنوان متولی ورزش دانش‌آموزی نقش مهمی در ایمنی رویدادهای دانش‌آموزی بر عهده دارد.

در حال حاضر، دانش‌آموزان در جشنواره‌ها، مسابقات و المپیاد ورزشی درون‌مدرسه‌ای، مرحله منطقه‌ای (بین مدرسه‌ای)، مرحله استانی و مسابقات مرحله کشوری شرکت می‌کنند (موغلی، ۱۳۹۸، ۳). در این مسابقات به‌صورت مدرسه قهرمان و کانون قهرمان با پوشش حداقل ۱۰ درصد، دانش‌آموزان کل کشور با اولویت دختران و مناطق محروم در رشته‌های مختلف ورزشی حضور پیدا می‌کنند. همچنین در سال‌های اخیر کسب ۶۷ قهرمانی آسیا و جهان تیم‌های ملی دانش‌آموزی، جزو افتخارات ورزش دانش‌آموزی کشور بوده است که دانش‌آموزان در رشته‌های ورزشی مختلف فوتبال آسیایی، فوتسال، بسکتبال، کشتی آسیا، جودو آسیایی، تکواندو آسیایی، دومیدانی و کشتی فرنگی و... به دست آوردند. به‌رغم ارتقای شاخص‌های کمی ورزش دانش‌آموزی در طول برنامه‌های توسعه کشور، توجه ویژه به ورزش دانش‌آموزی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، ارتقای ساختاری تربیت‌بدنی در وزارت آموزش و پرورش و اجرای برنامه‌ها، فعالیت‌ها و طرح‌های متنوع در معاونت تربیت‌بدنی و سلامت از یک سو و اهمیت برگزاری رویدادهای ورزشی ایمن و کم‌خطر از سوی دیگر و نیز کمبود یک مدل و نقشه نظام‌مند کلی‌نگر در ایمنی رویدادهای ورزش دانش‌آموزی به‌همراه کمبود منابع پژوهشی در این زمینه، پژوهش حاضر در نظر دارد با شناسایی عوامل گوناگون در مدیریت ایمنی رویدادهای ورزشی به طراحی مدل مدیریت ایمنی رویدادهای ورزش دانش‌آموزی بپردازد.

روش پژوهش

روش اجرای این تحقیق براساس استراتژی، داده‌بنیاد و به شیوه رهیافت گلیزری است؛ بنابراین تحقیق حاضر از نظر ماهیت، کاربردی بود و روش پژوهش آن کیفی بود. براساس تئوری داده‌بنیاد، داده‌ها به‌صورت مصاحبه جمع‌آوری شد. مصاحبه‌شوندگان در پژوهش حاضر، خبرگان حوزه ایمنی رویدادهای ورزشی در ورزش مدارس، مربیان ورزش مدارس و متخصصان مدیریت ورزشی شاغل در وزارت آموزش و پرورش، وزارت ورزش، دانشگاه‌ها و فدراسیون ورزش دانش‌آموزی بودند. نمونه‌گیری در این پژوهش

به شیوه غیرتصادفی و مشتمل بر روش هدفمند بود. نمونه‌گیری تا رسیدن به اشباع نظری^۱ ادامه یافت و در پژوهش حاضر نظرهای ۱۷ نفر از افراد خبره در طی مصاحبه بدون ساختار تا رسیدن به حد اشباع نظری جمع‌آوری شد (جدول شماره یک).

در بخش اول از فرایند جمع‌آوری اطلاعات، داده‌های مدنظر با استفاده از روش‌های کتابخانه‌ای و در بخش دوم از مصاحبه‌های کیفی با نخبگان، متخصصان و افراد صاحب‌نظر مسلط بر موضوع پژوهش استفاده شد. با توجه به مبانی نظری پژوهش‌های کیفی، هم‌زمان با انجام مصاحبه‌ها تحلیل و کدگذاری آن‌ها نیز انجام پذیرفت. سپس به ترتیب تلخیص، عرضه و نتیجه‌گیری از یافته‌ها انجام شد تا به شناسایی فهرست نهایی عوامل اثرگذار بر مدل مدیریت ایمنی رویدادهای ورزش دانش‌آموزی منجر شود.

روند تولید داده‌ها و کدها از مصاحبه‌های انجام‌شده در سه مرحله کدگذاری باز، محوری، انتخابی انجام گرفت. برای توسعه مدل نظری مدیریت ایمنی رویدادهای ورزش دانش‌آموزی، محقق به‌شکلی مداوم و هدفمند، طی فرایند تحلیل داده‌ها بین کدگذاری باز و محوری حرکت کرده است. در فرایند کدگذاری‌های باز و محوری تا روشن‌شدن عوامل اثرگذار ادامه یافت و نیز طی کدگذاری انتخابی، مقوله‌های اصلی و فرعی و ارتباط آن‌ها یکپارچه شد تا مدل نهایی مدیریت ایمنی رویدادهای ورزش دانش‌آموزی طراحی شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

1. Theoretical Saturation

جدول ۱- ویژگی‌های نمونه‌های (مصاحبه‌شوندگان) پژوهش

Table 1- Characteristics of the samples (interviewees) of the research

حوزه فعالیت		تحصیلات	تعداد	رشته تحصیلی	سمت
دانشگاهی	اجرایی				
5		دکتری تخصصی	5	مدیریت ورزشی	هیئت علمی
	5	کارشناسی ارشد	5	تربیت بدنی	ستادی آموزش و پرورش
	1	دکتری تخصصی	1	مدیریت تربیت بدنی	ستادی وزارت ورزش و جوانان
	1	دکتری تخصصی	1	مدیریت ورزشی	فدراسیون دانش آموزی
	1	دکتری تخصصی	1	مدیریت ورزشی	رئیس اداره تربیت بدنی دانشگاه
	1	دکتری تخصصی	1	مدیریت ورزشی	رئیس تربیت بدنی اداره کل آموزش و پرورش
	1	کارشناسی ارشد	2	مدیریت ورزشی	مرد
	1	دکتری تخصصی			
	1	کارشناسی	1	تربیت بدنی	زن
5	12	-	17		جمع کل

برای اعتبار و روایی از مقبولیت^۱، انتقال پذیری^۲ و تأییدپذیری^۳ استفاده شد. همچنین برای سنجش پایایی در این پژوهش از روش پایایی بازآزمون^۴ استفاده شد که به میزان سازگاری طبقه‌بندی داده‌ها در طول زمان اشاره دارد؛ به طوری که در حین انجام این پژوهش و در جریان کدگذاری مصاحبه‌ها، چند مصاحبه به‌عنوان نمونه در فاصله یک هفته کدگذاری مجدد شد. با مراجعه به کدهای اولیه استخراج‌شده از مصاحبه‌ها و کدهای مجدد، پایایی بازآزمون مصاحبه‌های این پژوهش برابر با ۰/۸۵ به دست آمد.

1. Credibility
2. Transferability
3. Dependability
4. Re-Test Reliability

نتایج

از ۱۷ نفر مشارکت‌کننده تحقیق، ۱۳ نفر (۷۶/۴۷ درصد) مرد و ۴ نفر (۲۳/۵۳ درصد) زن بودند که ۹۴/۱۱ درصد از آن‌ها دارای مدرک کارشناسی‌ارشد (۶ نفر) و دکتری (۱۰ نفر) و تحصیلات رشته تربیت‌بدنی بودند و از سوابق ارزشمندی در مدیریت برنامه‌ریزی و اجرایی در سطح کلان ورزش دانش‌آموزی کشور برخوردار بودند. میانگین سنی مشارکت‌کنندگان ۴۴/۷۶±۵/۱۱ سال بود. میانگین سابقه خدمتی مشارکت‌کنندگان ۲۶/۱۲±۴/۰۷ سال بود.

در جدول شماره دو، فرایند ظهور مقوله توانمندی‌های آمادگی جسمانی، روحی-روانی، ایمنی فضاها و امکانات ورزشی و بهداشت فردی و اجتماعی و مدیریت و برنامه‌ریزی، با توجه به متن مصاحبه‌ها، کدها، مفاهیم و مقوله مشخص شده است. براساس یافته‌های کیفی حاصل از مصاحبه‌ها در این پژوهش، مقوله‌ها و مفاهیم متفاوتی تولید شد. تعدادی از مقوله‌ها زمینه‌ساز انجام اعمال ایمن و تعدادی زمینه‌ساز شرایط ایمن در مدل ایمنی در ورزشی مبتنی بر پیشگیری از حوادث هستند. تعداد ۲۹۹ کد باز از مصاحبه‌ها و ۷۵ کد باز از متون و پژوهش‌ها به دست آمد. پس از مرحله کدگذاری باز، با تحلیل داده‌ها و کنار هم قرار دادن چندین باره کدهای باز در ظاهر متفاوت، اما در راستای فرایندی مشابه و هم‌معنا به ادغام کدهای باز در قالب مفاهیمی انتزاعی‌تر اقدام شد و کدهای باز در ۲۱ مفهوم دسته‌بندی شد. در مرحله بعد، ۲۸۱ کد اولیه و ۱۰ مقوله اصلی شامل مدیریت و برنامه‌ریزی (با پنج مقوله فرعی)، اصول بهداشت (با سه مقوله فرعی)، مدیریت اماکن و تجهیزات (با پنج مقوله فرعی)، خدمات اورژانسی (با چهار مقوله فرعی)، تخصص و شایستگی (با چهار مقوله فرعی)، مدیریت منابع انسانی (با سه مقوله فرعی)، نیازهای روحی و روانی (با چهار مقوله فرعی)، وضعیت جسمانی-روانی (با دو مقوله فرعی)، استفاده از دستاوردهای جدید (با سه مقوله فرعی) و دستورالعمل‌های وزارتی (با دو مقوله فرعی) به صورت ضمنی استخراج شد.

جدول ۲- جزئیات کدهای باز و مقوله‌های مربوط مفاهیم پژوهش

Table 2- Details of open codes and related categories of research concepts

ردیف	مقوله اصلی	مفهوم (مقوله فرعی)	فراوانی تکرار
1	مدیریت و برنامه‌ریزی	طراحی و تعیین خط مشی برگزاری رویداد چگونگی و زمان‌بندی فضاها و سالن‌های ورزشی شیوه به‌کارگیری از افراد متخصص و نیروهای جوان سازماندهی و تعیین شرح وظایف کمیته‌ها و منابع انسانی درگیر هماهنگی برای برگزاری جلسه شورای عالی المپیک	18
2	اصول بهداشت	بهداشت فردی بهداشت اجتماعی و عمومی بهداشت حرفه‌ای	21
3	مدیریت اماکن و تجهیزات	بررسی وضعیت سخت‌افزاری بررسی وضعیت استاندارد بودن فضاهای ورزشی بررسی نکات خطرناک بودن تجهیزات و وسایل ورزشی بررسی البسه و تجهیزات ورزشی دانش‌آموزان بررسی وضعیت نرم‌افزاری سالن‌های ورزشی	32
4	خدمات اورژانسی	حضور تمام‌وقت تیم‌های پزشکی حضور تمام‌وقت آمبولانس در اردوگاه و سالن‌ها و زمین‌های ورزشی حضور تمام‌وقت کادر درمانی برای ارائه خدمات پزشکی اقدامات پیشگیرانه (معاینات و کارت سلامت)	31
5	تخصص و شایستگی	تحصیلات کافی آگاهی علمی توانمندی و تخصص تجربه	25
6	مدیریت منابع انسانی	تناسب تخصص با امور محوله تعهد در قبال مسئولیت آسیب شناسی در جهت توبیخ یا تشویق	29

جدول ۲- جزئیات کدهای باز و مقوله‌های مربوط مفاهیم پژوهش

Table 2- Details of open codes and related categories of research concepts

ردیف	مقوله اصلی	مفهوم (مقوله فرعی)	فراوانی تکرار
7	نیازهای روحی و روانی	درک و شناخت از ویژگی‌های دانش‌آموزان کمک برای خود باوری و تحمل مشکلات تلاش برای رسیدن به آرزوها کاستن فشارها و استرس‌ها	34
8	وضعیت جسمانی - روانی	عوامل فیزیولوژیک عوامل روان‌شناختی	26
9	استفاده از دستاوردهای جدید	وسایل مورد نیاز ورزشکار استفاده از تکنولوژی در برگزاری استفاده از تکنولوژی در وسایل ورزشی	38
10	دستورالعمل‌های وزارتی	همسوپودن با مسئولیت‌ها قانونمندبودن در قبال دستورها	27

پس از آن، روابط بین مقوله‌های اصلی پژوهش با بهره‌گیری از یادداشت‌های محقق و کدگذاری نظری (که به تبیین روابط بین کدها می‌پردازد) تبیین شد. درنهایت، پس از کدگذاری گزینشی (نظری) هفت مقوله اصلی شامل مدیریت بهداشت (چهار مفهوم)، مدیریت منابع انسانی (چهار مفهوم)، مدیریت منابع مالی (سه مفهوم)، تحولات سازمانی و مدیریتی (چهار مفهوم)، سهم رویداد در دستیابی به اهداف سازمان (سه مفهوم)، پیامدهای برگزاری رویداد (سه مفهوم)، مدیریت ایمنی و امنیت (سه مفهوم) از سوی خبرگان تأیید شد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول ۳- ارائه کدگذاری گزینشی (نظری) مصاحبه‌شوندگان

Table 3- Selective (theoretical) coding of interviewees

ردیف	کد مصاحبه‌شوندگان	مفاهیم (کد گزینشی)	مقوله (کد نظری)
1	I ₁ , I ₂ , I ₃ , I ₁₀ , I ₁₅ , I ₁₃ , I ₁₇ , I ₈ , I ₁₁ , I ₁₆ , I ₁₂ , I ₇ , I ₆ , I ₅ , I ₉ , I ₄ , I ₁₄	جایگاه علم تغذیه خدمات نوین بهداشتی مدیریت بهداشت روحی-روانی فرهنگ کنترل تنش و خشم	مدیریت بهداشت
2	I ₂ , I ₁₅ , I ₁₆ , I ₄ , I ₇ , I ₁₀ , I ₁₃ , I ₁₂ , I ₃ , I ₈ , I ₆ , I ₅ , I ₉ , I ₁₄ , I ₁₁ , I ₁ , I ₁₇	توانمند ساری منابع انسانی بهره‌مندی از تخصص نیروها واگذاری مسئولیت‌ها اعتماد و بسیج همگانی نیروهای ستادی و اجرایی	مدیریت منابع انسانی
3	I ₅ , I ₈ , I ₁₀ , I ₄ , I ₁ , I ₇ , I ₁₃ , I ₆ , I ₁₄ , I ₁₂ , I ₁₅ , I ₁₇ , I ₉ , I ₁₆ , I ₁₁	رفع موانع حامیان مالی راهکارهای درآمدزایی ترویج تفکر برون سپاری	مدیریت منابع مالی
4	I ₄ , I ₁ , I ₈ , I ₉ , I ₃ , I ₁₄ , I ₁₇ , I ₁₀ , I ₁₁ , I ₇ , I ₁₂ , I ₆ , I ₁₅ , I ₁₆ , I ₂ , I ₅	توانمندی سازمان به‌روز بودن خدمات حمایت سایر دستگاه‌ها مدیریت ارتباطات	تحولات سازمانی و مدیریتی
5	I ₈ , I ₄ , I ₅ , I ₁₇ , I ₆ , I ₁₃ , I ₁₆ , I ₆ , I ₇ , I ₈ , I ₁₅ , I ₁₀ , I ₂ , I ₄ , I ₁₁ , I ₁₂ , I ₁ , I ₁₄	شناخت و آگاهی از سازمان آسیب‌شناسی رویدادها توسعه ورزش پایه	سهم رویداد در دستیابی به اهداف سازمان
6	I ₁₄ , I ₆ , I ₇ , I ₁₁ , I ₉ , I ₃ , I ₁₆ , I ₈ , I ₁₀ , I ₁₅ , I ₁₇ , I ₁ , I ₅ , I ₂	توانمندسازی میزبان ایجاد شور و نشاط ملی پیامدهای فردی و اجتماعی و سازمانی	پیامدهای برگزاری رویداد
7	I ₂ , I ₁₅ , I ₁₆ , I ₄ , I ₇ , I ₁₇ , I ₁₃	تأمین امنیت منطقه بازی‌ها حفظ ایمنی کامل رویداد توسعه فرهنگ ایمنی ورزش در کشور	مدیریت ایمنی و امنیت

درنهایت، برای درک بهتر فضای مفهومی ایمنی در ورزش مبتنی بر پیشگیری از حوادث، براساس کدها، مفاهیم و مقوله‌های به‌دست‌آمده از داده‌ها، الگوی بصری در قالب جدول شماره چهار و شکل شماره یک نشان داده شده است. در الگوی پیش رو، مدیریت حرفه‌ای و متعهدانه به‌عنوان یک متغیر

محوری در مرکز الگو قرار گرفته است و چهار مقوله فرهنگ ایمنی، ضوابط و دستورالعمل‌های ایمنی، صلاحیت و شایستگی تخصصی و رعایت اصول الزامات قانونی و اخلاقی در ارتباطی دوسویه، با مدیریت و یکدیگر هستند که این مقوله‌ها با تعامل و ارتباط با یکدیگر، زمینه‌های انجام اعمال ایمن و به دور از خطر را برای افراد در محیط‌های ورزشی فراهم می‌آورند. همچنین مدیریت حرفه‌ای با تعامل و ارتباط یک‌طرفه با سایر مقوله‌های موجود در مدل، در فراهم کردن شرایط ایمن و به دور از خطر در محیط‌های ورزشی سعی خواهد کرد. با توجه به یافته‌های پژوهش، مهیا کردن زمینه برای انجام اعمال ایمن و شرایط ایمن، بی‌خطر و مطمئن می‌تواند ایمنی را در یک محیط ورزشی نهادینه کند.

جدول ۴- فرایند ظهور مقوله ایمنی در ورزش مبتنی بر پیشگیری از حوادث

Table 4- The process of the emergence of the safety category in sports based on accident prevention

مقوله	مفهوم	واقعه	برخی از نقل قول‌ها (نکات کلیدی)
ایمنی در ورزش مبتنی بر پیشگیری از حوادث	ایمنی امکانات سالن‌ها و فضاهای ورزشی	استاندارد نبودن فضاها	استاندارد نبودن فضای ورزشی دانش آموزان
		اهمیت سرانه ورزشی	کمبودهای فضاهای ورزشی دانش آموزان
		به روز بودن سالن‌ها	فرسودگی سالن‌ها و فضاهای ورزشی دانش آموزان
		کیفیت سطوح	بی توجهی به کیفیت بد سطوح سالن‌های ورزشی
		کیفیت سطوح	بی توجهی به کیفیت بد سطوح زمین‌های ورزشی
		کیفیت البسه	بی توجهی به کیفیت وسایل ورزشی دانش آموزان
		اهمیت خطر زابودن	بی توجهی به فواصل زمین‌های ورزشی با سکوها و خط کنار زمین‌های ورزشی
		اهمیت موارد محافظتی	نبود پد محافظتی وسایل و اطراف سالن‌ها
		اهمیت زیرساخت	نبود زیرساخت کافی در ورزش دانش آموزی
		عوامل فیزیولوژیک	اهمیت آمادگی جسمانی
تخصص آمادگی جسمانی	آگاهی نداشتن به علم تمرین و آمادگی جسمانی		
اهمیت سلامت	استراحت کافی ورزشکاران		
ارزیابی آمادگی جسمانی	ارزیابی شرایط بدنی		
اهمیت گرم و سرد کردن	اجرای درست اصل گرم و سرد کردن		
اهمیت تغذیه	تغذیه نامناسب و دغدغه‌های تحصیلی		
اهمیت آموزش پایه	توانمندی‌های فنی و تجربه‌های متفاوت ورزشکاران		

جدول ۴- فرایند ظهور مقوله ایمنی در ورزش مبتنی بر پیشگیری از حوادث
Table 4- The process of the emergence of the safety category in sports based on accident prevention

مقوله	مفهوم	واقعه	برخی از نقل قول‌ها (نکات کلیدی)
	عوامل روان‌شناختی	تجربه مبارزه با فشارها مدیریت استرس آمادگی ذهنی احترام به پیشکسوت	توانایی مقابله با لحظات مختلف در بازی توانایی مختلف در مقابله با فشار روحی-روانی خانواده توانایی مقابله با استرس و فشار آماده‌نبودن ذهنی بازیکنان احترام به مربی و پیشکسوت، داور و بازیکنان مقابل
	بهداشت فردی و اجتماعی	بهداشت فردی بهداشت اجتماعی خدمات نظافت بهداشتی خدمات نظافت بهداشتی ارزیابی بهداشتی در دسترس بودن وسایل خدمات بهداشتی ویژه به‌روزرودن سرویس‌ها	رعایت بهداشت فردی از دوش تا نظافت شخصی رعایت بهداشت اجتماعی در اردوگاه‌های ورزشی ارائه خدمات نظافتی و بهداشتی بیست و چهار ساعته در اردوگاه ارزیابی نظافت سالن‌های و فضاهای ورزشی ارزیابی رعایت نکات بهداشتی آشپزها و دیگر منابع در دسترس بودن همه وسایل بهداشتی در تمام اماکن خدمات بهداشتی و مراقبتی رایگان (ویژه دختران) به‌روزرودن سرویس‌های بهداشتی و حمام‌ها
	مدیریت و برنامه‌ریزی	اهمیت برنامه ریزی اهمیت تخصص افراد ارزیابی برنامه‌ها گزارش‌دهی به‌موقع	دقت در برنامه‌ریزی و تعهد به اجرای آن استفاده از افراد دارای تجربه و تخصص در برنامه‌ریزی ارزیابی برنامه‌های در حال اجرا ارسال گزارش به‌موقع از وضعیت برنامه‌ها

شکل ۱- مدل مدیریت ایمنی در رویدادهای ورزش دانش آموزی

Figure 1- Safety management model in student sports events

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر، طراحی مدل مدیریت ایمنی در رویدادهای ورزش دانش آموزی بود. با توجه به اینکه تربیت بدنی و ورزش بخشی ضروری از برنامه رسمی درسی مدارس است، ورزش دانش آموزی نیازمند رویکردی کارآمد برای افزایش فعالیت جسمانی دانش آموزان از طریق برنامه‌ها، فعالیت‌ها و رویدادهای ورزشی در محیطی حمایتی با زیرساخت‌ها و امکانات امن و راحت است؛ بنابراین توسعه ورزش مشتمل بر ساختارها، سیستم‌ها، فرصت‌ها برابر و فرایندهایی است که افراد را قادر می‌سازد در ورزش شرکت کنند و عملکرد خود را تا سطح دلخواه ارتقا دهند (رو و همکاران، ۲۰۲۱، ۳). هدف برنامه توسعه ورزش دانش آموزی، افزایش مشارکت در ورزش، شناسایی و توسعه استعدادهای ورزشی، ترویج فرهنگ سبک زندگی سالم و فعال و تقویت انسجام اجتماعی در بین دانش آموزان و به تبع آن در جامعه است (راو و همکاران، ۲۰۱۵، ۳). این پژوهش با روش کیفی به دنبال نهادینه کردن مدیریت ایمنی در رویدادهای ورزش دانش آموزی و المپیادهای ورزشی دانش آموزان در قبل، حین و بعد از مسابقات و همچنین فضاها و امکان ورزشی اعم از استادیوم، سالن ورزشی، استخر، زمین ورزشی روباز،

مسیرهای تندرستی، ایاب و ذهاب، مسائل امنیتی، بهداشت فردی و محیطی، مدیریت و برنامه‌ریزی مسابقات و... برای پیشگیری از حوادث در ورزش دانش‌آموزی است. این پژوهش مدلی برای تبیین ایمنی در ورزش دانش‌آموزی، در قالب یک نظریه ارائه کرده است که از طریق آن می‌توان ایمنی در محیط‌های ورزشی و المپیادهای ورزشی دانش‌آموزان را به‌خوبی تفسیر و تبیین کرد. درباره تبیین مدل ایمنی و شناسایی مقوله‌های آن، ده مقوله اصلی شامل مدیریت ایمنی و امنیتی، مدیریت و برنامه‌ریزی، اصول بهداشت، مدیریت اماکن و تجهیزات، خدمات اورژانسی، تخصص و شایستگی، مدیریت منابع انسانی، نیازهای روحی و روانی، وضعیت جسمانی، روانی، استفاده از دستاوردهای جدید و دستورالعمل‌های وزارتی شناسایی شد. هرکدام از این مقولات نیز ابعاد و مفاهیم متعددی را در بر می‌گیرند که براساس معیارهایی نظیر تکرار زیاد، مرکزی بودن، ارتباط با مقوله‌های دیگر، توانایی تأثیرگذاری بر مقوله‌های دیگر و ایجاد تغییرات در آن‌ها، «مدیریت فرایند ایمنی» به‌عنوان مقوله محوری ایمنی در رویدادهای ورزشی دانش‌آموزان، فرهنگ ایمنی شایستگی و تخصص، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های وزارتی، تعهدات حرفه‌ای و مسئولیت‌ها به‌عنوان مقوله‌های زمینه‌ساز اعمال ایمنی و مدیریت امنیت استاندارد بودن فضاها و امکانات ورزشی، مدیریت بهداشت و نظافت، وضعیت آمادگی جسمانی و روانی و تجهیزات ورزشی، نگرش توسعه ورزش دانش‌آموزی، خدمات پزشکی و اورژانسی، مدیریت صحیح به‌کارگیری منابع انسانی، مدیریت و برنامه‌ریزی به‌عنوان مقوله‌های زمینه‌ساز شرایط ایمنی، در نظر گرفته شدند. نتایج تحقیق حاضر با نتایج مطالعات حسین‌پور و همکاران (۱۳۹۸)، میرزایی و همکاران (۱۳۹۷)، وحدانی و همکاران (۱۳۹۷) و فابر^۱ و همکاران (۲۰۰۷) همخوان است. توجه به زیرساخت‌های موردنیاز و ضروری برای موفقیت و توسعه فعالیت‌های ورزشی بسیار مهم و ضروری است. ورزش دانش‌آموزی که جمعیت فراوانی از جامعه را در بر گرفته است، بیشتر از همه ورزشکاران نیازمند به توجه است. رشد و توسعه ورزش دانش‌آموزی متضمن توسعه و موفقیت تیم‌های ملی پایه و تیم‌های ملی نوجوانان و جوانان در سال‌های آتی خواهد بود. ادبیات موجود در زمینه ایمنی، بیشتر به ایمنی فضاها و تجهیزات ورزشی معطوف بوده است؛ به‌گونه‌ای که برای پرداختن به ایمنی در حوزه پیشگیری از حوادث، بیشتر توجه به ارتقای سطح فضاها و تجهیزات استاندارد بوده است که فقدان به‌کارگیری فناوری روز و نبود استانداردهای موجود در اماکن ورزشی و تجهیزات را سبب وقوع حوادث در ورزش به حساب آورده‌اند. در این زمینه، حسین‌پور و همکاران (۱۳۹۸) پژوهشی درباره تبیین مدل ایمنی در ورزش و شناسایی مقوله‌های آن انجام دادند. دوازده مقوله عمده شامل

1. Faber

مدیریت حرفه‌ای و متعهدانه، فرهنگ سازمانی ایمنی، شایستگی و صلاحیت تخصصی، ضوابط و دستورالعمل‌های ایمنی، الزامات قانونی و اخلاقی رعایت اصول بهداشتی، رویکرد مثبت به محیط‌زیست، ویژگی‌های جسمی، روانی و تجهیزات فردی، مهندسی انسانی (ارگونومی) فضا، اماکن و تجهیزات استاندارد، اقدامات پزشکی و به‌کارگیری فناوری‌های روز، شناسایی شد. برای برگزاری موفق یک رویداد دانش‌آموزی که می‌تواند به توسعه و پیشرفت ورزش دانش‌آموزی هم کمک کند، عوامل مؤثر دیگری همانند تدوین استراتژی و برنامه‌های مدون بسیار مؤثر است. هدف از تبیین استراتژی این است که چشم‌اندازی را برای توسعه ارائه دهد. استراتژی، اولویت‌ها، برنامه‌ها و حمایت‌های خاص را برای ما مشخص می‌کند.

ورزش دانش‌آموزی به دلیل حضور چندساله دانش‌آموزان در محیط تحصیلی در سه دوره ابتدایی، متوسطه اول و دوم، به تدوین استراتژی و پیاده‌سازی آن نیاز دارد. موفقیت ورزشکاران دانش‌آموز می‌تواند هم به تیم‌های ملی پایه کمک کند تا باعث کشف استعدادها برتر شود و هم به هموارشدن مسیر موفقیت ورزشکاران منجر خواهد شد. شکوفاشدن استعدادها و ورزشکاران و برگزاری منظم مسابقات و تمرینات دانش‌آموزی به برنامه‌ریزی بلندمدت و مدون نیاز دارد تا بتواند ورزش دانش‌آموزی را در مسیر موفقیت قرار دهد. این موضوع مهم به‌عنوان یکی از مفاهیم در زمینه انجام اعمال ایمنی در این پژوهش نیز آورده شده است. فابر و همکاران (۲۰۰۷) با بررسی عوامل و موانع توسعه به تدوین استراتژی‌هایی برای گسترش ورزش مدارس پرداختند و عوامل کلیدی انگیزش معلمان تربیت‌بدنی، برنامه‌ریزی مدیران و ساختار و حمایت سازمان‌ها را شناسایی کردند. به باور میرزایی و همکاران (۱۳۹۷)، عوامل استراتژی‌ها، فرایندها و مسیرها اثر مستقیم و معناداری بر پیامدهای توسعه ورزش دانش‌آموزی دارند و عامل ذی‌نفعان نیز از طریق استراتژی‌ها بر پیامدهای توسعه اثر دارد. وحدانی و همکاران (۱۳۹۷) بیان کردند، ارتقای کیفی فضا و تجهیزات ورزشی (ایمن‌سازی، استانداردسازی و...) به‌عنوان دو هدف اساسی و کلیدی استراتژیک دفتر تربیت‌بدنی، مهم‌ترین نقش‌ها را در توسعه برنامه‌درس تربیت‌بدنی و توسعه ورزش همگانی و فعالیت‌های فوق‌برنامه ورزشی دارند.

موضوع مهم دیگر و اثرگذار بر سلامت برگزاری یک رویداد ورزشی، «مدیریت امنیت» آن است. کارگر و همکاران (۱۳۹۵) فرایند مدیریت امنیت رویدادها را در چندین گام مدیریت، برنامه‌ریزی، سیاست‌ها و تدابیر انتظامی و... دانستند. مدیریت امنیت به‌عنوان یکی از مقوله‌های اصلی این پژوهش در زمینه ایجاد شرایط ایمنی ارزیابی شد. ورزش می‌تواند صحنه‌ای برای تبدیل رقابت‌های سازمان‌یافته اجتماعی به مبارزات بدون خشونت باشد؛ خود، گاه و بی‌گاه دستخوش خشونت و درگیری‌های پرحاشیه می‌شود.

ایمنی و امنیت در اماکن و تأسیسات ورزشی، یکی از مهم‌ترین عواملی است که فراهم‌آوردن آن‌ها می‌تواند تأثیر زیادی بر جذب هر چه بیشتر افراد به‌سوی ورزش داشته باشد و برعکس، نبودن آن‌ها می‌تواند سبب روی‌گردانی عده زیادی از مردم از ورزش شود (گوسای^۱ و همکاران، ۲۰۲۱، ۴). فرایند امنیتی، از مهم‌ترین و ضروری‌ترین مسائل برنامه‌ریزی و سازماندهی حیطه فعالیت برگزارکنندگان رقابت‌های ورزشی است. دلیل آن نیز توجه و حضور انبوه اقشار مختلف در فضاهای ورزشی، مانند ورزشگاه‌های فوتبال است که به تمهیدات مرتبط با امنیت بیش‌ازپیش نیازمند است. تمهیدات و فرایندهای امنیتی در اماکن اجتماعی-ورزشی جایگاه ویژه‌ای در برنامه‌ریزی برگزارکنندگان رویدادها و رقابت‌های بزرگ و بین‌المللی دارد و مجریان ارشد رقابت‌های ورزشی، در پی یافتن راهکارهایی برای مقابله و پیشگیری از حوادث پیش‌بینی‌نشده در ورزشگاه‌ها و اماکن ورزشی هستند (شعاعی و همکاران، ۱۳۹۹، ۲۳۵)؛ به‌عنوان مثال، مهاجرین (۱۳۹۲) بیان کرد که بهبودسازی امکانات و تجهیزات طرفداران فوتبال و ساخت‌وساز بهینه با رعایت استاندارد در ورزشگاه به کنترل خشونت و پرخاشگری ورزش در فوتبال ایران منجر می‌شود. از سوی دیگر، تأمین امنیت دهکده و میزبانی بازی‌های دانش‌آموزی می‌تواند همواره باعث برقراری آرامش والدین و کل نظام آموزشی کشور باشد و همچنین به حفظ ثبات کشور و ارتقای جایگاه و توانمندی‌های کشور در برگزاری رویدادهای بین‌المللی کمک خواهد کرد.

توجه به مدیریت پیشگیری و فرهنگ ایمنی با مدیریت ایمنی ارتباط دوسویه دارد. در این پژوهش، مقوله‌های تأثیرگذار بر ایجاد شرایط و موفقیت‌های ایمن در محیط‌های ورزشی و مقوله‌های مهم در فراهم‌کردن زمینه انجام اعمال ایمن در پرداختن به ورزش و فعالیت، هماهنگ با نظریه هانریچ (۱۹۳۱) است که علل عمده بروز حوادث را به عملکرد غیرایمن افراد و شرایط غیرایمن محیط ورزش مربوط می‌داند. با توجه به اینکه بیشترین علل حوادث را رفتارهای نایمن تشکیل می‌دهند و این رفتارها آگاهانه یا ناآگاهانه، از غفلت، سهل‌انگاری یا نبود آموزش لازم ناشی می‌شوند، به نظر می‌رسد با به‌کارگیری مقوله‌های شناسایی‌شده در مدل بتوان رفتارهای نایمن را کاهش داد. استفاده از آموزش‌های فنی و تخصصی و نحوه استفاده از اماکن و تجهیزات نهادینه‌کردن فرهنگ ایمنی و به‌کارگیری دست‌والعمل‌های ایمنی می‌تواند بیشترین کارایی را داشته باشد. توصیه می‌شود، در استفاده از فضاهای ورزشی، مهندسی ارگونومی، وضعیت بهداشتی و زیست‌محیطی و همچنین استفاده از فناوری‌های روز، خدمات پزشکی و تجهیزات فردی مدنظر قرار گیرند تا با فراهم‌شدن شرایط ایمن به‌همراه اعمال ایمنی، شاهد برگزاری رویدادهای ورزش دانش‌آموزی ایمن باشیم.

1. Gosai

تشکر و قدردانی

از تمامی اساتید و مربیانی که در انجام این پژوهش ما را یاری رسانده و همکاری مستمر داشته‌اند، صمیمانه سپاسگزاریم.

منابع

1. Abernethy, L., & MacAuley, D. (2003). Impact of school sports injury. *British Journal of Sports Medicine*, 37(4), 354-355.
2. Alizadeh, V., Shahlai, J., & Alizadeh, L. (2017). An investigation into safety conditions of outdoor sport spaces in public middle schools of Ardabil. *Applied Research in Sport Management*, 5(3), 47-54. (Persian)
3. Bailey, R. (2018). Sport, physical education and educational worth. *Educational Review*, 70(1), 51-66.
4. Bastani Pourmoghadam, M., Nozari, H., & Shirzadi, R. (2021). A comparative study of the development-oriented approach of the upstream documents of the education system of Iran and Turkey. *Educational and Scholastic studies*, 9(4), 311-333. (Persian)
5. Chaudhary, P. (2019). The educational benefits claimed for physical education and school sport: An academic review. *Research Papers in Education*, 24(1), 1-27.
6. Choi, S. M., Sum, K. W. R., Leung, F. L. E., Ha, S. C. A., Sit, C., & Yeung, K. H. (2021). Predictors of physical activity levels in university physical education implementing sport education. *Journal of Sports Science & Medicine*, 20(3), 516-524.
7. Dastigerdi, M., Dabir, A., & Shariati Feizabadi, M. (2020). The structural equation modelling of disorders concepts in Iranian stadiums. *Karafan Quarterly Scientific Journal*, 16(46), 189-206. (Persian)
8. Eskandari, M., Agha Davoodi, M. A., Davarpour, M., Rakhsati, M., & Zande Kar, M. (2017). Principles and intermediate of grade 3 coaching, sports climbing. Tehran: Sports Climbing Working Group Publishing. (Persian)
9. Faber, L., Hodges Kulinna, P., & Darst, P. (2007). Strategies for physical activity promotion beyond the physical education classroom. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 78(9), 27-31.
10. Ford, M. T., & Tetrick, L. E. (2008). Safety motivation and human resource management in North America. *The International Journal of Human Resource Management*, 19(8), 1472-1485.
11. Forghani Ozrudi, M. B., & Nikkhoo Amiri, M. (2018). Investigating the relationship between holding in-school sports olympiads and reducing delinquency in students. *Roshd Physical Education Training*, 19(1), 23-25. (Persian)

12. Gang, W. (2021). Research on the development of safety education content in the field of physical education based on big data analysis. *Journal of Physics: Conference Series*, 1744(3), 1-4.
13. Ghahramani, A., & Fazli, B. (2017). An investigation of safety attitude in a number of manufacturing companies in Urmia. *Journal of Health & Safety at Work*, 6(4), 41-50. (Persian)
14. Gosai, J., Jowett, S., & Nascimento-Júnior, J. R. A. D. (2021). When leadership, relationships and psychological safety promote flourishing in sport and life. *Sports Coaching Review*, 1-21.
15. Habibnai Rami, S., Dousti, M., & Darvishi, A. (2016). Identification of problems and benefits of indoor school Olympiad project: A case study of Mazandaran Province. *New Trends in Sport Management*, 4(13), 49-59. (Persian)
16. Hosseinpour, E., Bagheri, G., Alidoust Ghahfarokhi, E. Amiry, M., & Jalali Farahani, M. (2018) Designing safety model in sports (Using grounded theory). *Iranian Journal of Occupational Health*, 15(4), 34-49. (Persian)
17. Hosseinpour, E., Bagheri, G., Alidoust Ghahfarokhi, E., Amiri, M., & Jalali Farahani, M. (2019). Presenting a model to establish safety in sporting environments (Using grounded theory). *Research on Educational Sport*, 7(16), 107-128. (Persian)
18. Janbozorgi, E., Eliasi, M., & Hosseinian, S. (2010). Preventative role of policing in preventing football spectators' from displaying destructive behavior. *Police Management Studies Quarterly*, 5(2), 251-271. (Persian)
19. Kargar, G., Ghafouri, F., Mohammadi Moghaddam, Y., & Moradi Siasar, G. (2018). Presenting a model of factors affecting security of Iranian sport events. *Journal of Social Order*, 8(4), 157-190. (Persian)
20. Khakpour, A. R., & Samiei Zafarghandi, A. (2015). Model for safety performance evaluation based on organizational factors affecting safety industries using Fuzzy Inference System. *Improving Safety and Preventing Injuries*, 3(1), 25-34. (Persian)
21. Kim, I. G., Kwon, H. W., & Choi, J. H. (2016). Safety management network of sports facilities abroad and system status. *Journal of digital Convergence*, 14(6), 547-562.
22. Lee, Y. J., Kim, Y., & Yu, H. (2018). Improving local safety management in Korea: A Case study on local safety index and leisure sports safety management. *Information & Security: An International Journal*, 40, 92-99.
23. Mahdinia, M., Arsanqjang, S., Sadeghi, A., Malakouti, J., & Karimi, A. (2016) Development and validation of a questionnaire for safety behavior assessment. *Iran Occup Health*, 13(2), 92-102. (Persian)
24. Mirzaei Kalar, A., Hemmatinejad, M.A., Ramezani Nejad, R., & Moradi Lenbar, M. (2016). Development of student sports in the documents of the deputy minister of physical education. Paper presented at the Second National Conference on Applied Sports and Health Sciences, Tabriz. (Persian)

25. Moghali, H. R. (2019). The importance of intra-school sports olympiad on the prosperity of elementary students in Gerash-Fars. Paper presented at the Third National Congress of Sports Science and Health Achievements, Rasht. (Persian)
26. Mohajerin, R. (2013). Sports bullying and strategies to deal with it. Tehran: Publication of Alamat. (Persian)
27. Porsanger, L. (2021). Risk and safety management in physical education: teachers' knowledge. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 28(1), 1-13.
28. Porsanger, L., & Magnussen, L. I. (2021). Risk and safety management in physical education: A study of teachers' practice perspectives. *Frontiers in Sports and Active Living*, 3, 1-13.
29. Porsanger, L., & Sandseter, E. B. H. (2021). Risk and safety management in physical education: Teachers' perceptions. *Education Sciences*, 11(7), 321.
30. Pot, N., Whitehead, M. E., & Durden-Myers, E. J. (2018). Physical literacy from philosophy to practice. *Journal of Teaching in Physical Education*, 37(3), 246-251.
31. Rasekh, N., Sajjadi, S., Razavi, S., Dousti, M. (2018). Analysis of the educational sport structure in Iran. *Research on Educational Sport*, 6(14), 17-44. (Persian)
32. Raw, K., Sherry, E., Rowe, K., & Turner, S. (2021). Safety and relational continuity in sport for development with marginalized young people. *Journal of Sport Management*, 1(aop), 1-14.
33. Rudgarnejad, F. (2019). The effect of job stress on safety behavior with the role of emotional intelligence modulator in the terminal of operators of the General Administration of Ports and Maritime of Guilan Province. *Teaching on Marine Sciences*, 6(3), 119-134.
34. Shoaee, M., Azadfada, S., Moradi Siasar, G., & Rezaian Ghiye Bashi, A. (2020). Identification of key components and drivers of security events in the Islamic Republic of Iran. *Police Knowledge Journal*, 22(3), 233-257. (Persian)
35. Siedentop, D., Hastie, P., & Van der Mars, H. (2019). Complete guide to sport education. Champaign: Human Kinetics.
36. Supreme Council of the Cultural Revolution. (2021). Statute of the National Organization of Child Education (approved by the 836th session dated 2021/1/26), pp.1-8. (Persian)
37. Vahdani, M., Hamidi, M., Khabiri, M., & Alidoust Ghahfarrokhi, E. (2017). Codification a strategy map of physical education and sports activities in Ministry of Education of Iran. *Research on Educational Sport*, 5(12), 17-36. (Persian)
38. Veitch, J., Bagley, S., Ball, K., & Salmon, J. (2006). Where do children usually play? A qualitative study of parents' perceptions of influences on children's active free-play. *Health & Place*, 12(4), 383-393.
39. Yevstafyev, E. N., & Yevstafyev, N. V. (2014). Risk assessment in concessions: A case study of municipal sports facilities. *Procedia Economics and Finance*, 16, 73-76.

ارجاع دهی

شیرالی پور، کاظم؛ امیرنژاد، سعید؛ سنایی، محمد. (۱۴۰۲). طراحی مدل مدیریت ایمنی در رویدادهای ورزش دانش‌آموزی. فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی. پژوهش در ورزش تربیتی، ۱۱ (۳۰): ۸۱-۱۰۶. شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2022.11895.2203

Shiralipour, K; Amirnejad, S; Sanaei, M. (2023). Designing a Safety Management Model for Student Sports Events. *Research on Educational Sport*, 11 (30): 81-106. (Persian). DOI: 10.22089/RES.2022.11895.2203

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

